

**ПАРЛАМЕНТ ДАХЬ НАМЫН БҮЛЭГ УДАА ДАРАА ИРЦ БҮРДҮҮЛЭЭГҮЙ ТОХИОЛДОЛД
НАМЫН БҮЛГИЙГ ТАРААХ АСУУДЛААР БУСАД ОРНЫ ТУРШЛАГА
(ЛАВЛАГАА, МЭДЭЭЛЭЛ)**

Р. Хатанбаатар, Б. Хатантуул

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн, ТББХ -ны дарга А.Бакейн утсаар өгсөн хүсэлтийн дагуу Парламент дахь намын бүлэг удаа дараа ирц бүрдүүлээгүй тохиолдолд намын бүлгийг тараах асуудлаар бусад орны туршлагыг харьцуулан гүйцэтгэв. Уг асуудлын хүрээнд Казахстан, Узбекистан, Молдова, Киргиз, Армен, Шинэ Зеланд, Испани, Аргентин, ОХУ, Франц, Серби улсуудыг судалсан болно.

- Казахстан, Узбекистан, Молдова, Киргиз, Армен, Шинэ Зеланд, Испани улсуудын хувьд бүлгийн гишүүдийн тоо нь бүлгийг бүртгэх тоонд хүрэхгүй болсон тохиолдолд бүлэг үйл ажиллагааг зогсоодог.
- Узбекистан, Киргиз улсын хувьд мөн түүнчлэн өөрийн санаачлагаар эсвэл хууль тогтоох танхимын бүрэн эрхийн хугацаа дууссан үед бүлгийн үйл ажиллагаа зогсдог.
- Аргентин Улсын Депутатуудын Танхимын дүрэм, Үндэсний Конгрессын Акт, ОХУ-н Төрийн Думын Регламент, Францын Үндэсний Ассамблейн хуралдааны дэг, Сербийн Үндэсний ассамблейн дэг болон Үндэсний ассамблейн хуульд намын бүлгийг тараах асуудлаар нарийвчлан тусгаагүй байна.

1. Бүгд Найрамдах Казахстан улсын парламентын дэг

120 дугаар заалт. Депутатын бүлгээс хэн нэг депутат гарснаар бүлгийн гишүүдийн тоо нь бүлгийг бүртгэх тоонд хүрэхгүй болсон тохиолдолд депутатын бүлэг үйл ажиллагаагаа зогсооно.

2. Бүгд Найрамдах Узбекистан улсын Олий Мажилисийн Хууль тогтоох танхимийн тухай хууль

26 дугаар зүйл. Фракц, депутатын бүлгийн үйл ажиллагааг зогсоох

Дараах тохиолдолд фракц, депутатын бүлгийг үйл ажиллагаа зогсоно:

1. Фракц болон депутатын бүлгийн өөрийн санаачлагаар
2. Хууль тогтоох танхимын бүрэн эрхийн хугацаа дууссан
3. Фракц болон депутатын бүлгийн депутатын тоо цөөрч фракц, депутатын бүлгийг байгуулах тоонд хүрэхгүй болсон.

Энэ зүйлийн нэгдүгээр хэсэгт заасан тохиолдлуудаас гадна харьяалагдах улс төрийн нам нь үйл ажиллагаагаа зогсоосон тохиолдолд фракцийг тараана.

3. Молдова улсын парламентын дэг

5 дугаар зүйл. Парламентын фракцийн үйл ажиллагааг зогсоох

1. Фракцийн бүрэлдэхүүнд таваас доош гишүүн үлдсэн бол фракцийн үйл ажиллагааг зогсооно.

4. Бүгд Найрамдах Киргиз улсын Жогорку Кенешийн дэг

10 дугаар зүйл. Парламентын фракц

7. Фракцийн үйл ажиллагаа дараах тохиолдолд зогсоно:

1. Жогорку Кенеш бүрэн эрхийг зогсоосон
2. Жогорку Кенеш өөрөө тарсан.

5. Бүгд Найрамдах Армен улсын Үндэсний хурлын дэг

4.Хэрэв бүх гишүүд нь фракцаасаа гарвал фракцийн үйл ажиллагааг зогсоох ба фракцид орох эрх бүхий ядаж ганц депутат эргэн орвол фракцийн үйл ажиллагааг сэргээнэ.

6. Шинэ Зеландын Төлөөлөгчдийн танхимын дэг

36 дугаар зүйл 3 дугаар заалт. парламентад байгуулагдсан бүлгийн гишүүдийн тоо 6 -д хүрэхгүй болсон тохиолдолд бүлэг татан буугдана.

7. Испанийн Вант Улсын Депутатуудын танхимын дэг

27 дугаар зүйл. бүлгийн гишүүдийн тоо нь бүлгийг бүртгэх тоонд хүрэхгүй болсон тохиолдолд бүлгийн үйл ажиллагааг зогсооно.

* * *

Ашигласан материал:

1. www.assemblee-nationale.fr
2. http://www.parliament.nz/NR/rdonlyres/65E97824-9EED-447E-832A-E4A4418EAEA2/252153/standingorders2011_5.pdf
3. <http://www.diputados.gov.ar/frames.jsp?mActivo=institucional&p=http://www1.hcdn.gov.ar/dependencias/dip/congreso/regladip.pdf>
4. Л.Өлзийсайхан. Парламентын хуралдааны дэгийн онол, арга зүй., 2010 он
5. www.parlam.kz/ru/Home/status
6. www.lex.uz/
7. old.parlament.md/legalfoundation/regulations/ru.html
8. www.kenesh.kg/RU/Articles/1099-Reglament.aspx
9. www.parliament.am/parliament.php?id=bylaw&lang=rus
10. http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/standing_orders_02.pdf

